

Ф О Л И Е

пентръ

МИНТИ, ИНИМЪ ИЛИ ЛИТЕРАТОРЪ.

№. 19.

ЛѢНІ, 10. МАІЪ

1848.

15. МАІЪ 1848.

Фрацілор пѣдежде възпъ! Фиді кз тоді дн веселіе!
Черзл днзши окрогече скзтна нѡстръ ромъніе!
Azі e zioa de 'nviere a romъnzlvi попор,
Kape cingъp дшї зрзеще дзлче, тжндрѣ вїитор.

Привиді черзл кзт се 'ntinde ка о mare 'nceninatъ;
Привиді соареле ч' арзнкъ о лзмїнъ 'пфлкъратъ;
Привиді възле 'пфлорїте, кодрїї, тзпцїї днверзїдї!
Черзл, соареле, пѣтзнтзл асгззї сзпт дшподовїдї;
Къчї e zioa тзлт дорїтъ, къчї e zioa тзлт тѣреадъ,
Ънде фалнк се рѣдїкъ ромъніеа дндръзнеадъ!

Фрацілор пѣдежде възпъ! азї сзв черзл фѣрѣ порї,
. лївертатеа, ромъніа се 'нтълнск некъмпї де флорї
Ш' дносек дн фаца лзтеї а лор вечнїкъ 'пфрѣдїре
Дзп' о лзгъ, дзпероасъ шї фаталъ десърѣдїре!

Фрацілор, пѣдежде възпъ! Вїиторзл че зрїцї
Ва фї вреднїк де трекзтл а стретонїлор слзвїдї!
Бървъдїеа шї зпїреа днтре вої де акзт домнеаскъ,
Шї стрїгадї дн лївертате: Ромъніеа сѣтрѣаскъ!
Ън ромън.

Рескрїптзл рецеск пентрѣ діета
Трансїлванїеї.

Noї Ferdinand I. шчл. Дшпредїзрѣ-
ріле тїмпзлзї дн каре не афлът, претїо-
зънд маї тзлте днсетпъторѣ днвзпътѣ-
дїрї лецїзїтїве, ної зрмънд плекареа пѣ-
рїптешїї ноастре інімі, спре а не пзтеа
сѣтзтї кз статзріле шї ordїнеле марелзї

прїнчїпат ал Трансїлванїеї дн прївїнда а-
челора, ам хотържт а дефїце термїнзл а-
дзпъреї діетале а челор треї пагїї дїп ма-
реле пострѣ прїнчїпат ал Трансїлванїеї дн
modъл овїчзвїт пе 29. Маїъ, дн лїбера ре-
цескъ четате Клзж; шї спре скопзл а-
чела дензмірѣт' пе їзвїтл кредїнчїосзл по-
стрѣ барон Автопїе Пѣхпер, актвалл кон-
сїліарїз де таїнъ ал статзлзї шчл. де ко-
мїсарїз рецеск кз деплїнъ пзтере ка ре-
презесъторїз ал персѡнеї нѡстрѣ.

Дечї въ порзпчїм воаъ градїос: ка
дн днсетпъдзвѣ кз пзмітл деплїн дшпз-
терїтл пострѣ рецеск комїсарїз, ла локвл
каре ві л'ам дефїнт спре цїперѣа діетеї
шї дн термїнзл хотържт, сѣ вїетмадї дн
пзтеле пострѣ рецеск пе статзріле шї ор-
дїнеле челор треї пагїї дїп мареле пострѣ
прїнчїпат ал Трансїлванїеї, каре дзпъ кз-
прїнсзл лецїлор тревзїе сѣ їа парте дн
адзпарѣа діеталъ, лъсънд афаръ пе їзрї-
дїкдїїле каре сзпт пзміре де „пардїзмъ,
се цїнеа пзпъ акзт де Трансїлванїа, про-
вокъндзвѣ ла ordonанца че аѣ словозїт
дн прївїнда діетеї рец. пострѣ кредїнчїос
гзвернїз, амъсзрат їнтегїторелор дшпре-
дїзрѣрї, шї сѣ ле фачедї тот одатъ кз-
поскът, кз дн пзміта діетъ ам предлсе-
тнат а се тракта зрмътореле пзпърї де
десватере:

1) Mai painte de ori care altă desvaterе dieta are a се comprinde къ аледереа канчеларіѣлѣ де кърте фінд ачел пост вакант, амъстрат арт. ал 20 де леце дела 1791 ші ресълтатѣл аледереѣ аре съ'л триміть фъръ дптьрзіере ла Ноі спре граціосъ денѣміре.

2) Асеменеа аре съ се факъ аледере пентрѣ президентѣл таблеі рец. дела Мъръшвашархелѣ, каре пост дпкъ есте вакант ші съ пі се триміть спре граціосъ дптьрзіере.

3) Дп прівіреа зпріі Трансілваніеі къ Ыгаріа, кареа есте атіпсъ дп репрезентаціа статѣрілор дін 3. Ноемврие 1847 съ се факъ о десватере маторѣ, потривіть къ дпсемпътатеа овіекѣлѣ, къ прівіре ла леціле тѣпціпале че есістѣ, ші ла легалеле репортѣрі але челор треі вадіі.

4) Фіндкъ пъріндеаска Ноастрѣ сіргвіндъ ші дпгріжіре дптр'аколо діатеазъ, ка соартеа дъранілор саѣ а іовацілор дп тот модѣл ші кѣт маі кърънд съ се зшърезъ, потривіт къ рецескъл пострѣ рескріпт дін 3. Апр. а. в., пе каре л'ам ддрептат кѣтре воі прін капалѣл рец. пострѣ гвверпіѣ, доріт, ка лъндѣсе дп въгаре де сеатъ дппрецівръріле де фадъ, съ се іеа ла неапъратъ десватере дпчетареа репортѣрілор зрваріале пе лънгъ о дреаптъ деспъгъвіре а пропріетарілор, кѣ зп асфеліѣ де мод, ка проіектѣл де леце, каре пі се ва свъщерне ші каре вом авеа ал дптьрі, спре фолосѣл ші интересѣл дъранілор съ се поатъ пѣвліка ші пѣне дп лъкраре дпкъ сѣпт декърсѣл ачестеі діете.

5) Дп прівінда сѣпъртѣріі грезтѣділор овщещі, фъръ пічі о аледере де пер-

соапъ, съ се іеа скопѣлѣі кореспондеторе шѣсврі.

6) Съ се іеа ла десватере ші ачееа, ка дп прівінда стѣріі ромѣнілор, каріі локвеса о парте mare дін ачел mare прінціпат ал пострѣ, съ се дпгріжіаскъ прін о пѣъ леце прівітоаре атѣт ла дрепѣріле лор де четѣдені кѣт ші ла челе де реліціе. Дп зрмъ

7) Съ пі се триміть проіектѣрі де леце дп прівінда лібертѣдіі тіпаріѣлѣ ші а дпмедекѣріі де авѣсвріле че с'ар пзтеа еска дін ачееа.

Даторіа вѣстрѣ дар, рецескъле гвверпіѣ ва фі, ка депліи дппзтеріѣлѣ пострѣ рецескъ комісаріѣ дптрѣ тѣте кѣте вѣ ва пропѣне ші ва арѣта дп пѣтеле пострѣ рецескъ сѣ'і даді депліи крезѣтѣнт ші дптрѣ деплініреа граціоселор пѣстре порѣпчі сѣі фіці спре ажѣторіѣ ші сѣ фіці кѣ лъаре аміпте ка, дп зрмареа артікѣлѣлѣ ал 11 де леце дела 1791 пропѣнеріле съ се пертратезъ кѣ кѣвіндъ, кѣмпѣт ші вѣпъ оръндѣіалъ ші кѣцетѣрілор пѣстре каре діптеск пзмаі спре пайптареа віпелѣі комѣто съ се факъ дестѣл.

Дптрѣ челелалте etc. etc. Дат дп 5. Маіѣ 1848.

Ferdinand m. p.

в. Лазар Апор.
Емерік Сентгіоргі.

Стѣдіі асѣпра літѣвеі ромѣне.

(Брмаре..)

Кѣт пентрѣ артікѣлѣл machedo-ромѣнѣ, елѣ токмаі пентрѣкъ се пропѣпчіѣ маі віне де кѣт се пропѣпчіѣ ла ноі,

ар фї зп аргѣмѣнтѣ нѣ дп контра чї пентрѣ mine. Еѣ азъ аїчї маї дп тоате зїл-леле пропѣнчїа machedo-ромѣнтѣ, шї възѣ, кѣ еї песте тот пропѣнчїѣ маї вїне пе ѣ фїналѣ, шї зїкѣ тотдеазна кредѣ, крескѣ, кзупоскѣ, кїкѣсескѣ (cogito, гѣндѣскѣ, кѣ-цетѣ) kindicesкѣ ((χεντιζω) шчл. Дар machedo-ромѣнтї, кѣнд пропѣнчїѣ пе фїнала артїкѣлѣлѣ, дпгїтѣ пе фїнала пѣтелѣ вѣр-вѣтескѣ, шї дп локѣ де а зїче отѣл — орї отѣл зїкѣ: отѣл. Атгѣнчї фїреште ѣ, фїнала артїкѣлѣлѣ вѣтеазѣ а се про-пѣнчїа пе де плїнѣ: кѣчї ашшеа чере еѣ-фонїа ромѣнтѣ, кѣ кареа дпсѣ тѣлцї се дпкѣркѣ, шї фїндкѣ ѣ шї і фїнале фѣрѣ а фї пѣтеле дп дппрецїзраре determi-натѣ се пропѣнчїѣ знеорї дѣпѣ еѣфонїе, ле пѣнѣ маї вѣртосѣ дп пѣтерѣл пѣ-ралѣ пе і скѣртѣ саѣ ле артїкѣлеазѣ зnde нѣ есте іертатѣ. Дпсѣ ачеастѣ дпкѣр-кѣтѣрѣ есте нѣмаї пентрѣ ачелла, че нѣ шї-а фѣкѣтѣ стѣдїѣ серїосѣ дп граматїкѣ. Дар есте о регѣлѣ генералѣ: „de кѣте орї рѣдѣчїа ворвѣлор аре доаз конѣ-панте дпмаїнте де фїналеме ѣ шї і, шї чеа дїп вѣрѣ дїа ачесте конѣпанте, — аде-кѣ чеа де лѣогѣ ѣ шї і — ва фї л саѣ р; атгѣнчї фїналеме ѣ шї і факѣ сїлабѣ, — се пропѣнчїѣ, шї дакѣ, фїнд ворва де нѣме, елѣ нѣ сѣнт determinate.“ De есемплѣ: сїмплѣ, обѣлѣ, дѣплѣ, аспрѣ, а-крѣ, пегрѣ, лѣкрѣ, — сїмплї, облї, дѣплї, аспрї, акрї, пегрї, кѣскрї шчл. Казса есте, кѣ лїтереле орї маї вїне сѣнетеле л шї р се тонеск фоарте вшорѣ пе вѣрѣл лїм-беї. Adдѣвѣрагѣ авем шї пе сѣнетѣл п де ачеастѣ патѣрѣ; дар нѣ с'а всїтатѣ а і се пропѣнчїа фїналеме*). — Аїчї кре-

demѣ, кѣ есте локѣл де а дпсемна, кѣ артїкѣлѣл пострѣ нѣ есте лѣ, лї орї і, шї ле дп пѣралѣ фемеїнѣ; чї дп сїогѣра-лѣл възѣ: есте ал орї дакѣ вѣрѣ алѣ, шї ле пентрѣ челле че се термінѣ дп е (кѣїне, пепене шчл.), еар дп пѣралѣ алї ла machedo-ромѣнтї шї аї ла пої. Челлѣ фемеїнѣ есте а, шї але. Ам зїсѣ кѣ ар-тїкѣлѣл пострѣ нѣмаї дп оарѣкаре казѣрї есте недеспѣрцївїлѣ де нѣме; прїп вѣрѣаре елѣ поате ста шї сїогѣрѣ. Казѣл, дп каре се дптѣмплѣ ачеаста, есте ценїтї-вѣл. Дп дппрецїзрареа, каре гѣверѣл зп нѣме дп ценїтївѣ, артїкѣлѣл тотдеазна дпмбаїерѣ доаз нѣме, каре саѣ сѣнт амѣп-доаз де фадѣ саѣ зпѣл дїп елѣ — це-пералїтатеа — дптрегѣл — моштенїто-рѣл — се дпфѣдїшеазѣ прїп пропѣтеле посесївѣ. Токмаї пентрѣкѣ артїкѣлѣл дп ачеастѣ дппрецїзраре дпмбаїерѣ, — дп-кїеїѣ доаз нѣме, елѣ фїреште се поате аллїпї саѣ де пѣтеле челлѣ дїнтѣїѣ — de

вострї, сѣнт тот дп категория ачеаста. Дар казса пентрѣкаре елѣ нѣ потѣ лѣа нїчї о-датѣ пе артїкѣл дѣпѣ сїне, адекѣ нѣ се потѣ скрїе нїчї одатѣ пострѣл, вострѣл, пострїї, вострїї есте алта. Пронѣтеле посесїве, ка пропѣме фїреште кѣ стаѣ пентрѣ саѣ дп локѣ де зп нѣме, шї ка посесїве дпфѣдї-шеазѣ зпѣл дїп казѣрїле саѣ дппрецїзрѣ-рїле каре пѣнѣ пѣтеле дп ценїтївѣ; прїп вѣрѣаре ачесте пропѣме сѣнт тотдеазна de-terminate, аѣ тот деазна артїкѣлѣл дпмаїн-теа са, шї дп аѣ саѣ лѣогѣ сїне саѣ дпкїеї-гат кѣ пѣтеле ла каре се редѣкѣ. Зїчѣмѣ адекѣ: отѣл пострѣ орї отѣ ал пострѣ, оа-менїї пострї орї оаменї аї пострї. Аста есте казса, пентрѣкареа елѣ нѣ се потѣ скрїе кѣ ѣл шї кѣ ії, шї кѣ ачеаста се ре-спѣнде ла зпа дїп дптревѣчїїнїле зелосѣлѣї фрате Бѣлѣдеанѣ.

*) Пронѣтеле посесїве пострѣ, вострѣ, пострї,

специалитате — парте, — саѣ de челлалат пѣме — de цепеналитате — дптрегѣ шчл. Ла ачаеста а доа дпджмпларе стѣ артиквлѣл сѣнгѣрѣ, дптрегѣ, шѣ пѣмаѣ ачѣ се поате кѣпноаште вѣне каре е артиквлѣл пострѣ. Јатѣ о дппрециѣвраре, дп кареа амѣндоаѣ пѣмеле сѣнт de фадѣ: пѣчѣорѣл месей, омѣл тревей, вѣрватѣл фаптеѣ, партеа локвлѣѣ, фемеѣеа дрегѣторѣлѣѣ, пѣчоареле месей, оаменѣѣ тревей, вѣрвадѣѣ фаптеѣ, пѣрдѣле локвлѣѣ, фемеѣиле дрегѣторѣлѣѣ; саѣ: пѣчѣорѣ ал месей, омѣ ал тревей, вѣрватѣ ал фаптеѣ, парте а локвлѣѣ, фемеѣе а дрегѣторѣлѣѣ, пѣчѣоаре але месей, оаменѣ аѣ тревей, вѣрвадѣ аѣ фаптеѣ, пѣрдѣ але локвлѣѣ фемеѣ але дрегѣторѣлѣѣ шчл. Кѣнд пѣмеле de специалитате, de парте шчл. се детерминѣл прѣп вреѣн пѣтералѣл орѣ алт чева, аттѣнчѣ тот деаѣна артиквлѣл стѣ сѣнгѣр дптре доаѣ пѣме: прекѣм, зп омѣ ал тревей, доаѣ пѣчѣоаре але месей, ачеллѣл вѣрватѣ ал виртѣѣѣ шчл. Јака шѣ алт есемплѣ, дп каре зп пѣме се дпфѣдѣшеазѣл прѣп пѣмеле посесѣве: вѣрватѣл меѣ, фемеѣеа меа, омѣл пострѣ, лѣкрѣл вострѣ: саѣ вѣрватѣ ал меѣ, вѣрвадѣ аѣ меѣ, фемеѣеа амеа, фемеѣ але телле, омѣ ал пострѣ, оаменѣ аѣ вострѣ шчл. *). — Дпведепатѣ

есте дар, кѣ артиквлѣл пострѣ есте алѣ орѣ ал, аѣ, а, але. Форма de артиквл дп ле пентрѣ пѣмеле вѣрѣ: че се терминѣл дп е, прекѣм кѣѣне — кѣѣнеле, шчл., се vede а фѣ пѣмаѣ пентрѣ еѣфонѣе, шѣ поате пентрѣ а пѣ се амтестека ачесте пѣме кѣ дѣминѣтивеле дп еллѣ — вѣцеллѣ, пѣрчеллѣ шчл., каре с'ар дпджмпла, кѣнд дп локѣ de кѣѣнеле аѣ зѣче кѣѣнел, че ар сѣна ка кѣѣнеллѣ саѣ кѣцеллѣ шчл. Кѣ дп адеѣвѣрѣ есте пѣмаѣ пентрѣ еѣфонѣе, се vede de акколо, кѣ дп чевалалтѣл формѣ се зѣче: кѣѣне ал меѣ дп локѣ de кѣѣнеле меѣ; еар дп пѣлралѣ, знде прѣѣмеште пе ѣ ка тоате челлелалте, мерѣе регѣлатѣ. Дп алтѣ аргѣмѣнтѣл пентрѣ каѣса еѣфонѣкѣ а ачестеѣ форме, пе дѣл кѣвѣнтѣл: пѣме, кареле, фѣндкѣ шѣ ла пѣлралѣ регѣне пе е, аре шѣ акколо форма артиквлѣлѣл дп ле зѣчет адекѣ шѣ дп сѣнгѣрал шѣ дп пѣлралѣ пѣме, шѣ пѣмеле.

Дп, дп, орѣ ѣѣ, ѣл, 'л, 'ѣ, дп: дп зѣкѣ, ѣѣ зѣкѣ, 'ѣ-ам зѣсѣ, 'л-ам вѣтѣтѣ шчл., ка зпеле че се лѣагѣ de верѣѣ, пѣ сѣнт артиквлѣл, чѣ фрѣнтѣре дѣп пропѣмеле еллѣ, еа, ille, illa, еа, каре стаѣ сѣнт гѣбернѣл верѣѣлор, регѣнѣндѣ-шѣ патѣра лор de пропѣме, кѣ дпсептѣчѣѣне релатѣвѣ ла ѣѣептѣл верѣлѣѣ, шѣ се потѣ пре.

*) Але телле, але телле орѣ але талле, але салле орѣ але селле, сѣ пѣ дпшелле пе чѣнева а креде, кѣ се детермѣнеазѣл шѣ прѣп фѣнале, адекѣ, кѣ ар прѣѣмѣ шѣ дп зрѣтѣ артиквлѣл, чѣ ачесте сѣнт ка сѣвѣстантѣвеле че есѣ дп еа орѣ а лѣнгѣ; ка вѣѣеа, кѣѣеа, пѣра, дп каре с'а топѣтѣ термѣнѣчѣѣнеа елла шѣ се дптоарѣн пѣмаѣ ла пѣлралѣ: вѣцелле, кѣцелле, пѣралле шчл. Odinioарѣ ва фѣ фостѣрѣ дпдоѣеаллѣ: Вѣцеллѣ шчл.; амеа шѣ

а теллѣ, а теллѣ, а селлѣ, шѣ с'аѣ топѣтѣ апоѣ дп амеа, а та, а са, аффарѣ de пѣлралѣ. Се vede тот деодатѣ, кѣ преа вѣне се пропѣнѣѣл дп зпеле пѣрдѣ але Ротѣнѣѣ але телле шчл. Се vede еарѣшѣ, кѣ преа вѣне се скрѣѣ тоате ачесте дп дпмѣлѣдѣтѣ кѣ доѣ л, шѣ дп сѣнгѣралѣ, пе знде аѣ маѣ ретасѣ: прекѣм дпдоѣеллѣ орѣ дпдоеаллѣ, шчл. шчл.

фиде ши пофиде вервилор, прекъм: i-am zicѣ, 'м-am вѣтѣтѣ, орі zicѣ-i-am, вѣтѣтѣ-м-am шчл. De ачеа се потѣ пѣмї ши префипте ши сѣфипте = praefixa — suffixa. Артиквлї се леагѣ пѣмаї de пѣме, ши атѣт де пѣмеле сѣвѣтантїве кѣт ши де челле адїентїве, прекъм ши де пропѣмеле посесїве ши де релатївѣ каре — кареле — карїї, etc. Дар љо љмї, љдї, љшї, лїтера љ, љо adдеврѣ есте вѣо разїтѣ ал ачесторѣ пропѣме.

Челлѣ ши ачеллѣ, пѣ сѣнт еарѣшї артиквлї, дѣпѣ кѣт се крѣде љо Органвл љмїнѣреї. Нічі мїе пѣ мї-а сѣпнатѣ дїп vedere, кѣ љо кѣрѣїле челле векі, ши љотре мѣнтенї дїп аппѣсвл Ардеалѣлї се зїче: челлѣ омѣ, челлѣ domнѣ. Ачесте сѣнт пропѣме аррѣтѣтоаре ши de-terminѣтоаре: кѣчї vede орі чїне, кѣ алѣ есте: Челлѣ омѣ, орі ачеллѣ омѣ, ши алѣ: омѣл. Ної ам zicѣ маї сѣс, кѣ ар-тиквлѣл пострѣ пѣ есте пѣмаї пентрѣ а determina љѣкрѣїле, ши кѣ нічі пѣ ле determineазѣ пе де пїоѣ; дїп контра, челлѣ ши ачеллѣ, кѣнд се пѣнѣ љнаїнѣа пѣмелор, determineазѣ пе де пїоѣ ши пѣ-маї е лїпсѣ де артиквл.

Ерѣдїтѣл авторѣ ал прїоченїлор дїп „Органвл љмїнѣреї“ пѣ се ва сѣпѣра пе ної пентрѣ ачесте овсерѣчїзнї. Ної преѣїт кѣ тодїї солїдїтѣа кѣппоштїн-целор Dѣmicале, ши љї сѣнтем рекѣппо-сѣкторї. Штїѣ ши ачеа, кѣ ної ам ве-пїтѣ амѣдої тот ла ачелле ресѣлате, ши стѣдїїле телле пѣ пѣмаї пѣ вор ешї љо контра пѣрерїлор dѣmicале, чї ле вор љотѣрї маї мѣлтѣ. Пѣнтѣрїле, љо каре пе депѣртѣт, сѣнт артиквлѣл ромѣнѣ, ши термїнѣчїзнїле пѣмелор латїне, каре љо стѣдїїле телле сѣнт стрїпсѣ леагѣ

vna de алѣ. Dѣтпѣалѣї, ка ши алдї лїм-вїстї ромѣнї, крѣде кѣ термїнѣчїзнїле латїне сѣнт љтпрѣмѣтѣте дела Грѣчї. Фїїндкѣ љо дрѣмѣл, пе каре калкѣ де мѣлт, љнтрѣвѣчїзнѣа ачѣаста есте vna dїо челле маї импортанте, ши акѣт љмї цїне каллеа, капѣл вртѣторѣ се ва окѣпа пѣ-маї кѣ ачестѣ пѣнтѣ, ши ме лїогѣшескѣ кѣ ва demѣстра кѣ аргѣмїнте љмїнѣте, љвѣдерѣтоаре, кѣ лїмѣа латїнѣ љо фор-меле салле пѣ атѣжрѣл де чеа еленїкѣ.

Сїмѣетѣнтеле вѣнї вѣпѣдеан.

Іїнїмеле ла стрїпѣтѣте
Фрадї ромѣнї сѣ пѣ ле дѣм!
Дѣлчї патрїї орі че пропрїетѣте
Сѣ љтїндѣм, — с'о стїмѣм!
Дар а пострѣ стѣмѣ діамантїнѣ:
Дѣлчѣа лїмѣ с'о пѣстрѣт,
Шї кѣратѣ де векеа рѣїпї
Прїнѣрѣ фїї с'о кѣлтївѣм!

Астѣел де сїмѣетѣнтеле фрадїї мїеї!
тѣ инспїрѣ де кѣдїва ані дар маї вѣртос
есте тїмп кѣнд љо тоате пѣрѣїле vedem
semne vedїторїе, кѣткѣ орі ши че попор
е парат ашї оферї ши љосѣшї вїада љо
љпѣтѣ асѣора љкѣрсїзнїлор дїп афарѣ че
вор аї кѣтропї ши нїмїчї націоналїтѣтеа.
Фрѣмѣосѣ devїзѣ а сїмѣетѣнтѣлѣї атоареї
де сїне. Шї кѣт сѣ пѣшї стїме орі ши
чїне наđївнѣа са? Кѣт сѣ пѣшї аме лїм-
ва сѣпѣтѣ deodatѣ кѣ лѣптеле дїо пентѣл
тѣмѣї сале? Кѣнд о пѣтере патѣралѣ че
инспїрѣ пре ом ши domнѣще асѣора мїїдїї
ши іїнїмѣї љвї — љокѣ дела конѣптѣл фѣ-
тѣлѣї љо пѣптѣче — љкѣ дела фачѣроа
љвї дїо матерїе ши спїрїт љо леагѣ кѣ
ваїере пѣдѣслѣгѣте, кѣ амѣре пѣ'пївїсѣ де

чел аѣ чел а фѣкт, de дълча лѣ матъ; апоі кѣвителе ачестеіа, жокѣреле, рѣстреле ші тѣте мѣшкѣчѣнѣле еі дл фартекѣ, лѣ днчѣнд фѣраѣдаі інімѣ, ре'лвѣѣ днтрѣжѣса сімѣчѣнѣа ші прѣп ачѣа сімпатіа кѣтре тот че е асемеѣе, ші аста апоі се фаче сѣтѣнда амѣреі, а доѣа — а лѣмѣеі тѣмѣщѣі, карѣа пѣтрѣітѣ прѣп жокѣрѣі, кѣтѣче, даѣне, трѣдѣдѣнѣ ші тот ѣенѣл de черѣмоніе паѣвѣнале крѣще тот маі маѣре ші маі тѣре, трѣче дн'сѣнѣе, се фаче есѣждѣ а вѣедѣі. Аста е лѣкрѣ патѣрал — ші пѣ пѣте омѣл а пѣ асѣлѣта бѣчѣа патѣреі: Naturam si furca expellas, tamen usque redibit. Амѣреа аша даѣ ші кѣлтѣварѣа лѣмѣеі тѣмѣщѣі е прѣпрѣетате, е дрепт патѣрал, карѣ 'л арѣ фѣе че пѣдѣнѣе, фѣе че ом, ші карѣ пѣ'лѣ пѣте нѣмѣчѣі нѣменѣі, ва нѣчѣ ал вѣтѣта фѣрѣ кѣ кѣлкаѣреа сѣпѣдѣеі патѣреі.

Лѣмѣа ромѣнѣлор ла днчѣпѣт кѣратѣ декѣнд еі се ашеѣарѣ дн ѣѣрѣле вnde акѣт вѣедѣсѣк фѣлѣрѣі de інѣлѣнѣе а елементѣлор стрѣнѣе ші пѣ пѣдѣнѣ деѣормѣре сѣферѣі. Веакѣрѣі трѣкѣрѣ пѣпѣ кѣнд ромѣнѣі — фрекѣндѣшѣі солѣіі de прѣ окѣі мѣнѣдѣі кѣтронѣте de асѣпрѣнѣеде рѣсѣоіе-лор ші поѣарѣлор асѣпрѣле доміѣѣрѣіе — ажѣлсѣрѣ ші еі вѣедѣі а зѣрѣі ка прѣп пѣпѣлѣ рѣзѣле кѣлтѣреі еѣропѣе ші 'п ачѣлеа ашѣ веде дн кѣтѣа грѣса зѣвѣрѣ а рѣдѣтѣдѣі (пѣдѣнѣеі) ші тѣкѣлосѣл стат ал лѣмѣеі сѣле деѣормѣте; деѣі днчѣпѣрѣ а се мѣшка, прѣнсѣрѣ а кѣѣета, лѣарѣ кѣраѣѣ а тѣпѣрѣі ші еі кѣрдѣі маі днѣтѣѣ рѣлеѣдѣнѣар-вѣсѣрѣчѣщѣі, апоі морѣле ші шѣнѣдѣфѣче. Днсѣ дѣрѣре! ѣенѣл че інспѣрасѣ ромѣнѣлор аша сѣлѣтарѣ сімѣѣѣѣте лѣ деѣѣпѣтѣ прѣ ачѣстѣа пѣмаі дѣпѣ че лѣтерѣле стрѣвѣне пѣ маі ераѣ дн вѣеадѣ, чѣ

дн локѣл лор ераѣ днтрѣдѣсѣе словѣле грѣко-ѣрѣліѣче ші алѣе хѣроглѣфе словѣпѣщѣі ші кѣнд лѣмѣа словѣнѣасѣкѣ ера прѣітѣтѣ дн вѣсѣрѣчѣле ші шкоалѣле пѣстре, прѣп зѣтѣре прѣіемѣле фѣрѣпѣте пѣп' акѣт кѣпосѣкѣте алѣ лѣтерѣтѣреі пѣстре сѣпѣт дн кѣстѣм ѣрѣліѣко-словѣан днвѣскѣте ші прѣсѣратѣ маі тѣлѣт кѣ словѣнѣісѣте кѣ тоатѣ кѣ ші 'п ачѣле фѣрѣпѣте аѣлѣм тѣлѣт еле-тѣпѣт roman ші маі кѣрат ші кѣ фѣрѣтѣ маі оріѣнарѣе акѣлѣ парѣте маѣре зѣтѣте, че алѣпѣгѣ тѣтѣ дндоіѣдѣнѣа de о маі кѣратѣ лѣмѣѣ ромѣнѣлѣ ла стрѣвѣнѣі пѣстрѣі маі веѣі. Фрѣтѣтѣарѣле тѣмѣпѣрѣі не дѣдерѣ тот маі тѣлѣдѣі вѣрѣвадѣ скрѣпѣторѣі; днсѣ ші ачѣстѣа парѣте маѣре імітѣнд прѣчѣсорѣі сѣі пѣ арѣѣокарѣ деѣѣт тот кам de ачѣлеашѣі сѣтѣнде дн агрѣл лѣтерѣтѣреі, алѣ кѣрѣра фѣрѣпѣте апоі се лѣѣѣрѣ ші днпѣлѣнѣтарѣ дн тот пѣтѣнѣтѣл ромѣнѣіеі. Авѣа дн секѣлѣ de фѣѣѣ — даѣкѣ пѣтѣ дншѣлѣ — о парѣте а ромѣнѣлор лѣпѣдѣі вѣікѣнѣле словѣ алѣ пѣрѣпѣтелѣі Чѣрѣл, ші еманѣпѣарѣ лѣтерѣле сѣле стрѣвѣне. — Зѣк „вѣікѣнѣле“ ші воѣѣ а днѣлеѣе прѣп аста кѣѣе-тѣл вѣікѣан ал днтрѣдѣвѣкѣторѣлор лор de а не ѣнѣе лѣмѣа ка днфѣерѣтѣ дн еле ші ка дн пѣще пѣѣорѣі днвѣскѣтѣ, ка дѣрѣ пѣ і с'ар кѣпѣѣе вѣіда ші сѣтѣнда ромѣнѣлѣ, карѣ черѣѣсѣтѣндѣ ар пѣтѣ деѣѣпѣта прѣ ромѣнѣі ші аі фаче пѣрѣіѣлѣшѣі ш. а. Даѣ тот стрѣлѣѣе ромѣнѣітѣтеа лѣмѣеі пѣстре, ма кѣт de 'пѣлѣзѣте ші пѣтеѣіте сѣі фѣе кѣвѣпѣтеле кѣ словѣле сѣіѣѣе. Парѣтеа маі маѣре рѣмѣсѣ крѣдѣнѣчѣѣсѣ ачѣстѣор фѣрѣмѣѣе стрѣнѣе ші пѣпѣлѣ асѣзѣі ші ле ѣнѣе кѣт дн вѣсѣрѣіѣкѣ ші скѣлѣл, аша ші дн тоатѣ трѣвѣле сѣле днтрѣѣі ші пѣвѣтѣмѣте кѣт ле ерѣзѣі сѣѣ тошѣтѣнѣі деѣла пѣрѣпѣтеле Чѣрѣл, днпѣрѣвѣлѣ кѣ тѣтѣ бѣлагѣсловѣнѣа, кѣчѣ

ei kred kьm azd dela фpaдiи C. кь дакь
 ce vor deslini de astь рьдiнъ дьштъно-
 съ — ла прошти пьрвтъ льмiнъ череаскь
 — адекъ de словеле шi кьвиотеле словено-
 сьрвещi, ce vor лiпсi de лок de благосло-
 венiа лъi Dzeъ кареа пьмаi дo еле e дo-
 цесътъ, дьпъ че vor лъпъда, даръл, мiла,
 драгостеа, милостенiа шi тoтъ сьвiта лор,
 каре тoте лi ce пар ка тот атъдi арацелi
 пьзиторi аi бесеричеi шi дькьторi дo раiъ.

Domnilor шi фpaдiлор! Съ пь фiм
 аша рьъ дoделегьторi! — iа съ льъм
 лькьрл сьв маi стрiпсъ черчетаре шi съ
 vedem, дакь a cocit тiмпъл de a дьче дo
 капът претътindeni че с'а дoчепт prin
 зпеле локьрi дела 20 шi маi вiне de an
 дoкoче, аъ съ ne pe'нторьчeт iар дo сгъл
 дoтъперекълъi de маi painte ал кьрвiа дьх
 кь враделе дескiсе промiцетоаре de тот
 даръл, мiла шi благословенiа near priimi
 шi near сьрвта ка Izda пре Христъ стрi-
 гьнд: вькьрацивъ ромъилор, кь акьм да-
 кь пь ведi тьлтъi-въ de тот! Дoкь дo
 прьпчiа mea ne ла a. 1824 дo локъл па-
 щереi теле шi дo алтеле de prin пре-
 цiър mi адък амiнте кь преодiи ромъни
 четiаъ лiтърчiа шi кьптаъ маi тoте сло-
 венеще дoпревъл кь даскълiи фьръ a дo-
 целеце тькар вь кьвъот din тоате, кьчi
 пь щiеаъ декьт пьмаi ромънеще, шi а-
 чеаа маi пьциn ка зпi пекьрарi de акoъ.
 Ераъ тодi дръганi de аi Domnълъi Елiаде.
 Маi тьрзиор дьпъ че ce маi дешентъ дo
 кьтва спiртъл ромънимеi din векеа летар-
 чiе prin чева сiстемъ de шкoле маi вьнi-
 шoре, маi алес дьпъ че ce рьдiкь шкoла
 препарандiалъ дo Arad шi iнститътеле кле-
 рикале de тот micравиле, ce маi регъларъ
 дo кьтва шi ромъниi кьпътаръ дерегъ-
 торi districtвалi шi de vида са, лiтва сло-

венаскь дoчeт дoчeт ськьзъ шi ce дo-
 пiнсъ de тот афаръ prin чеа националь,
 афаръ de дo локьрiле зnde fiind шi чева
 сьрвi, саъ ретасъ de тот domnitoare дo
 бесерикъ шi шкoлъ, саъ пьмаi пре жьмъ-
 тате. Дo висерика катедралъ a четъдiи
 Timisoara кьм шi дo чеа a Вершедълъi
 пь веi азi вь кьвъот ромънecк, декьт пь-
 маi дoръ Хс. a дoвiеат ла пащi, афаръ
 дакь врезъи стрьin преот ромънecк ва
 фi ертат вреодатъ a дескiде шi ел гьра
 ромънеще, шi ачеаа e престе тот кьпо-
 скьт кьт de mare e пьтъръл ромъилор
 дo ачесте четъдi. Че съ зiк de Arad,
 Льгож, Лiпова — шi ачестеа дескьл
 dormiръ дo пепьсаре, кьчi авiа апъл тре-
 кьт шi кьрьнте ce мiшкаръ мiшi ськь-
 паръ дo кьтва пльогъода лiтвъ пьдiе-
 палъ бесеричеаскь de чеада iнфлiндеi
 стрьине; дар дo Оравiа, Mexadia, Ре-
 шава, — зnde ка шi 'n челе презьмитe
 греко-ресъритенiи сьнт пьмаi ромъни —
 тот ce азde дoкь лiтва словенеаскь дo-
 връстатъ кь ромъна шi греака, маi алес
 дo Решава, зnde сьнт шi пьдiнеi сьрвi
 шi machedo-ромъни ворвиторi маi мьлт
 гречеще. Афаръ de ачестеа маi сьнт
 кьтева сате дo dieдеса Вершедо-Карап-
 севешълъi каре кь маi пьциn локьиторi
 сьрвi ce пьтеръ дoтре челе ромънещi
 шi тотъш дo бесерикъ шi скoлъ ле do-
 тнеще лiтва словене-сьрвъ; — Акoъ
 фpaдiлор съ аръкьм окiи шi 'n dieдеса
 Timisoarei! Аста e пьнтръ поi маi de
 тот pierдътъ! Есемпле de ачi пь воiъ
 сь адък, кь'съ пьнтерате, шi 'mi сьнт
 прьпгредошъторе, чi въ спън — ла чеi
 че пь щiдi — кь маi mare пьдрептате
 никьри пь вецi аола сь ce факъ ромъ-
 nilor ка ачi. De кьтева opi азiиъ кь

саѣ ши плънс, ромънїи дїи знеле локъри
ла епископъла ши консисторїала дїи Тимї-
шора асвпра лимбеї словено-сървещї дн
кареа съот сілїдї еї дн всерїка де сіне
фъкътъ ши 'нзестратъ а аскълта пре
лънгъ челелалте черїмонїи кіар ши съота
евапделїъ, іар првочїї лор дн скълъ а
довъда щїицелеле прескрїсе ши че е маї
мълт а се адъпа къ лаптеле дновъде-
тврї крестїне тот дотръ ачеа лимбъ
лор ши пърїнцилор лор некъпоскътъ (ши
аста нъмаї пентръ къ аша а фост пън'
акъм овїчеїъла саз към зікъ зпїи зъкопъла
адекъ лецеа кареа прїи дотродъчереа
врезнеї повтъдї се стрїкъ!!) дасъ макрї-
теле лор нъ продъсеръ пън' акъм нїчї
чел маї мїк фрѣот.

(Ва зрѣа.)

Н О Р О К Ъ Л.

Дотр'о зі ла а теа зшъ
Ток! ток! ток! азъ вълънд.
Дотревъ: тъ ещї Елензшъ,
Дотдерашъла меѣ чел вълнд?
— Ба нъ нъ! еѣ съот порокъла!
Вїѣ ка съ те ферїческ.
Азї те казт дн тот локъл
Шї авїа къ те гъсеск.
— А! пороаче, катъ вїне.
Поате нъ тъ кадї не мїне.
— Нъ тъ 'ншел еѣ нїчї одагъ:
Гласъла тъѣ 'мї е къпоскът;
Дар фїица та чїсдагъ
Съ о въл де мълт ам врѣт,
Азї зп нълърѣѣ, ом шаре,
Тот де мїне фаворїт,
Дамї сїзнеа къ нїме п'аре
Ал тъѣ талант осевїт.
— А! пороаче, катъ вїне,
Ел п'а фї ворвїт де мїне.

— Азъ н' а та конціицъ
Патїмїле н'о ръпеск.
Дореск с' авем къпощїицъ:
Не поедї еѣ дї їзбеск.
Ам невое де о одъ
Пентр' зп допн ал меѣ їзвїт.
Фълмї о към е маї де модъ
Шї тѣ оїѣ фаче ферїчїт.
— А! пороаче, мерцї къ вїне,
Нъ тъ къмперї тъ не мїне.

— De! de! de! еѣ щїѣ преа вїне
Къдетеле че прец аѣ.
Отъленї ка дѣ ал де тїне,
Мълдї не геадъ еѣ дї даѣ.
Къмпърареа ши вълзареа
Мълтъ лзмѣ аѣ спїкълат!
Днзадар тъ фачї черкареа
Сїнгър съ ретъї кзрат.
— А! пороаче, мерцї къ вїне,
Нъ'мї вълнд къдетъла ла тїне.

— Дар дескїде мї зша, драче!
Воеск ка съ те сърѣт.
Азї ам гзсгъл а те фаче
Ом дн лъте къпоскът.
Щїї къ фър' де мїне 'н лъте
Омъл есте не'нсемпат;
Нїчї о славъ нїчї зп нъте
Фъръ воїемї нъ с'аѣ дат.
— А! пороаче, мерцї къ вїне,
Н'ащент нъте дела тїне.

— Мъ дък; дар съ щїї, копїле,
Къ мълт аї съ те къещї;
Дн а тале скърте зіле
Норок нъмаї днтълнещї.
Дн вечї нѣї съ аївї авере,
Постърї, ордіне, чїнстїрї,
Каре Молдованъла чере
Негъндїнд ла днїосїрї.
— А! пороаче, мерцї къ вїне,
Щїѣ къ астеа нъ с' де мїне.

G. Cion.